

Saksframlegg

Planlagt for fremleggelse i:	Formannskapet
Arkiv: U60 &18 05/02324-003	Saksbehandler: Petter Kjendalen

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I ALKOHOLLOVENS FORSKRIFTER M.V.

Forslag til vedtak:

::: &&& Sett inn innstillingen under &&&

1. Flere endringer i av alkoholoven og alkoholovens forskrifter har resultert i en samfunnsutvikling der befolkningens generelle holdning til alkoholbruk er blitt mer liberal. Både i forhold til behandling av søknader, innkreving av bevillingsgebyrer og kontrollvirksomhet er det behov for økte ressurser dersom kommunene fortsatt skal gjøre en tilfredsstillende jobb. Samtidig som arbeidsoppgavene har blitt flere, har kostnadene siden 1998 økt betydelig i forhold til de justeringer av satsene for bevillingsgebyr som foreslås. Med den anstrengte budsjettsituasjon som kommunene har i dag, bør satsene økes med 25% i forhold til departementets forslag.
Dersom minimumsgebyret opprettholdes på det nivå departementet foreslår, vil likevel gebyret for det enkelte salg- eller skjenkested være svært beskjedent i forhold til de inntekter alkoholomsetningen innebærer.

Det foreslås at nye gebyrsatser gjøres gjeldende f.o.m. 01.01.2006.

For øvrig støtter kommunen departementets forslag til endringer av alkoholovens forskrifter.

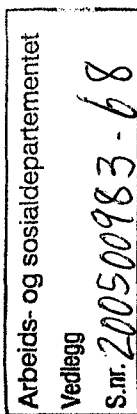
2. Selv om kommunen ikke lenger vil være pålagt å ha kontrollutvalg, opprettholdes ordningen med et felles interkommunalt kontrollutvalg med Bamble kommune og et fortsatt samarbeid om kontrollvirksomheten, slik kommunen har vedtatt i sin alkoholpolitiske handlingsplan for perioden 2004 –2008.

::: &&& Sett inn innstillingen over &&&

Porsgrunn, den 2. mai 2005

Egil Johansen
rådmann

Roy Martinsen
kommunalsjef

... &&& Sett inn saksutredningen under &&&

VEDLEGG I SAKSKARTET:

1. Kapittel 14 Forslag til forskriftsendringer

Utrykte vedlegg:

- Høringsnotat: Forslag om endringer i alkohollovens forskrift mv.
- Kopi av uttalelsen fra KS.

SAKEN GJELDER:

Det kongelige Arbeids- og sosialdepartement har sendt ut et høringsnotat om endringer i alkohollovens forskrifter. Høringsfristen er satt til 1. mai 2005. Sekretæren i det interkommunale alkoholpolitiske utvalget har på vegne av de samarbeidende kommunene fått utsettelse for å kunne rekke å sende saken ut til politisk behandling i kommunene. Departementet ønsker å gjøre endringene gjeldende fra 1. juli 2005.

SAKSUTREDNING:

Bakgrunnen for forslaget om revisjon av forskriftene er i særlig grad de endringer i alkoholloven som nylig er vedtatt. Endringene i alkoholloven medfører behov for tilsvarende endringer i forskriftsverket. Dette innebærer at enkelte av forslagene i høringsnotatet er av rent teknisk karakter, da de vedtatte endringene i alkoholloven krever disse oppdateringene i forskriftene.

Departementet har videre varslet at man i forskriftsrevisjonen også ville komme tilbake til en rekke andre spørsmål knyttet til utformingen av forskriftene til alkoholloven. Departementet følger opp signalene fra Ot.prp. nr. 86 (2003-2004) og foreslår derfor også endringer i forskriftsverket som ikke er knyttet til de vedtatte endringene i alkoholloven. Det er et ønske fra departementet at lovendringene og endringene i forskriftsverket trer i kraft samtidig. Departementet vil komme tilbake til ikrafttredelsesspørsmålet så raskt som mulig etter høringsfristens utløp.

Høringsfristen er kort og forslag om endringer i salgs- og skjenkegebyrene fra 1. juli gjør at administrasjonene må be salgs- og skjenkestedene om todelte oppgaver over alkoholomsetningen for 2005. En oppgave fram til 1. juli og en for resten av året.

Administrasjonen vil i det etterfølgende kort kommentere endringer i forskriftene.

Kapittel 1 Innledning

Inneholder bakgrunn og høringsnotatets hovedinnhold.

Kapittel 2 Kommunens kontroll/bevillingshavers internkontroll

Kontrollsystemet gjennomgås for kommunale bevillinger. Det er foretatt en full gjennomgang av kontrollforskriften, og flere av dagens bestemmelser er foreslått endret. Endringene vil blant annet bidra til å gi kommunene større fleksibilitet ved organiseringen og utøvelsen av kontrollen. Videre foreslås det inntatt et nytt kapittel 10A i alkoholforskriften som fastsetter krav om internkontroll for innehavere av salgs- og skjenkebevillinger.

Kapittel 3 Inndeling av alkoholholdig drikk i ulike kategorier – ny systematikk

Disse endringene gjennomføres som følge av endringene i alkohollovens system for kategorisering av alkoholholdig drikk. Etter det nye systemet inndeles alkoholholdig drikk etter alkoholstyrke – mot tidligere alkoholtypene øl, vin og brennevin.

Kapittel 4 Bevillingsgebyrene

Det foreslås svært beskjedene justeringer av gebyrene. Se administrasjonens merknader i det etterfølgende.

Kapittel 5 Bevillingssystemet for import og engrossalg

Bevillingsordningen for grossister foreslås opphevet og forskriftene som knytter seg til denne ordningen går ut. Retten til engrossalg skal i stedet knyttes til registrering hos toll- og avgiftsetaten etter særavgiftsregelverket.

Kapittel 6 Register med opplysninger om innehavere av bevillinger etter alkoholloven, og over de som kan drive engrossalg.

Det foreslås å opprette et nytt register over alle bevillingshavere og grossister. Det allerede eksisterende saksbehandlingsregisteret for engros- og tilvirkningsbevillinger videreføres for tilvirkere.

Kapittel 7 Alkoholreklameforbudet – presisering av forskriftens bestemmelser

Det foreslås å presisere forskriftsbestemmelsene knyttet til alkoholreklameforbudet.

Kapittel 8 Vurdering av behov for forskriftsbestemmelser om alkoholpolitisk handlingsplan

Behovet for å utarbeide forskrifter om innholdet i den kommunale alkoholpolitiske handlingsplanen drøftes. Departementet vil ikke foreslå slik forskrifter nå.

Kapittel 9 Bestemmelsen om servering av brennevin/cocktails

Det foreslås å endre dagens bestemmelse om hvilke mengder brennevin som kan skjenkes, herunder unntaksbestemmelsen for såkalte ”cocktails”.

Kapittel 10 Spørsmålet om bevillingshavers plikt til å fjerne berusede/påvirkede personer

Bestemmelsen om bevillingshavers plikt til å sørge for at personer som er åpenbart påvirket av rusmidler skal forlate skjenkestedet presiseres.

Kapittel 11 Bestemmelsene om unntak fra aldersbestemmelsene for servering og salg i opplæringssituasjoner

Her foreslås å oppdatere alkoholforskriftenes regler om unntak fra aldersbestemmelsene for servering og salg i opplæringssituasjoner slik at bestemmelsene samsvarer med begrepene i opplæringslova av 1998.

Kapittel 12 Tekniske endringer – oppfølging av endringene i alkoholloven

Omhandler de tekniske endringene i forskriftene som følge av de vedtatte endringene i alkoholloven.

Kapittel 13 Økonomiske og administrative konsekvenser

Administrasjonens merknader:

Kapittel 2 Kommunens kontroll/bevillingshavers internkontroll

Alkoholforskriftens kapittel 10 inneholder bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven §1-9. Kapitlet inneholder bestemmelser om at hver kommune skal ha et kontrollutvalg, om hvilke oppgaver utvalget skal ha og om hvordan utvalget skal oppnevnes. Videre fastsetter forskriften at selve kontrollen skal foretas av engasjerte kontrollører. Forskriften har også bestemmelser om hva kontroller av salgs- og skjenkestedene skal omfatte, om at stedene skal kontrolleres etter behov, men minst tre ganger årlig, og om hvordan det skal rapporteres fra kontroller. Det er også bestemmelser om at kommunestyret kan fastsette nærmere retningslinjer for utøvelsen av kontrollen

og om at kommunestyret er ansvarlig for at utvalget og kontrollørene får den nødvendige opplæring.

På bakgrunn av at departementet ønsker å forenkle statlig regelverk rettet mot kommunesektoren, uten å ta fra kommunene viktige styringsredskaper, foreslås forskriftshjemmelen i alkohollovens §1-9 endret slik at den ikke lenger skulle omfatte adgang til å gi forskrifter om opprettelse av kontrollutvalg og øvrig organisering av kontrollen med salgs- og skjenkestedene. De av forskriftens bestemmelser som regulerer plikten til kontrollutvalg og organiseringen av dette oppheves.

Opphevingen av hjemmelen til å gi forskrift om kontrollutvalg innebærer at plikt til å ha kontrollutvalg mv. og §10-3 om kontrollutvalgets oppnevning, størrelse og funksjonstid må oppheves. Videre må overskriften endres til kapittel 10 endres fra "Kommunale kontrollutvalg" til "Kommunal kontroll med salg og skjenking".

§10-2 bokstav b er en generell bestemmelse som slår fast at kontrollutvalget har ansvar for kontroll med kommunale salgs- og skjenkebevillinger, og noen statlige skjenkebevillinger. Det foreslås at bestemmelsen opprettholdes, men slik at kommunen og ikke kontrollutvalget er pliktsubjektet. Det foretas også endringer i bestemmelsen for å følge opp alkohollovrevisjonens overgang fra inndeling i alkoholtypene øl, vin og brennevin til et system basert på alkoholinhold.

§10-5 slår fast at selve kontrollen av skjenkestedene skal foretas av engasjerte kontrollører. Bakgrunnen for dette var at kontrollutvalget ikke selv skulle foreta kontrollene. Bestemmelsen har fortsatt relevans hvis kommunen beslutter å opprettholde ordningen med kontrollutvalg, men i og med at det er besluttet ikke å legge føringer på kommunens organisering av kontrollen, foreslås bestemmelsen opphevet.

Porsgrunn kommune har i dag et samarbeid med Bamble kommune når det gjelder kontrollutvalg. Utvalget består av 2 politiske representanter fra Bamble og 3 fra Porsgrunn. Det samarbeides også om kontrollfunksjonen som kjøpes av Falk Redning 24 AS. Samarbeidet fungerer godt og bør fortsette slik det er vedtatt i kommunens alkoholpolitiske handlingsplan for perioden 2004 – 2008.

§10-6 Bestemmelser om innholdet i kontrollen

Dette kapitlet presiserte hva kontrollen skulle omfatte. Departementet mener at det er viktig at kommunene selv kan og skal vurdere hvilke tema det skal fokuseres på ved den enkelte kontroll. Kommunen kjenner de lokale forholdene best, og vil derfor ha best forutsetning til å vurdere hvilke bestemmelser det bør fokuseres på.

På den andre siden kan den politiske kontrollen med kommunens bevillingsmyndighet og kontrollmyndighet svekkes dersom man tar bort styringssignalene i forskriften.

Departementet ønsker derfor å foreslå å beholde en opplisting som omfatter komponenter for hva som er viktig å fokusere på og i tillegg utvide bestemmelsen med at kommunen, i tillegg skal foreta konkrete vurderinger av hvilke forhold kontrollen bør fokusere på til enhver tid.

Denne endringen medfører en fleksibilitet i forhold til hva kommunen ønsker å fokusere på under kontrollene.

Etter alkoholforskriften §10-9 skal salgs- og skjenkestedene kontrolleres så ofte som behovet tilsier, men minst 3 ganger årlig. Flere kommuner har uttalt at de oppfatter bestemmelsen som lite fleksibel. Det foreslås at forskriften endres slik at kommunene har plikt til å kontrollere salgs- og skjenkestedene så ofte som behovet tilsier. Bestemmelsen om at dette skal skje minst tre ganger årlig på hvert sted foreslås fjernet, og blir erstattet med en bestemmelse om at hvert sted under enhver omstendighet skal kontrolleres minst en gang hvert år og at kommunen minimum skal utføre tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder. Endringene har ingen budsjettmessige konsekvenser og er mer fleksibel i forhold til å utføre kontroller der det er mest nødvendig.

Kapittel 3 Inndeling av alkoholholdig drikk i ulike kategorier – ny systematikk

Prinsippet er allerede i dag gjennomført hva gjelder drikk som inneholder mindre enn 4,76 volumprosent alkohol. For øvrig vedtatt til 4,7 volumprosent alkohol eller mindre. Departementet foreslår at det foretas gjennomgående endringer i alkoholforskriften for å gjennomføre prinsippet om inndeling av alkoholholdig drikk etter alkoholinhold. Inndeling etter begrepene øl, vin og brennevin blir dermed historie.

Kapittel 4 Bevillingsgebyrene

Det foreslås følgende endringer i gebyrene for salgsbevilling:

Salgsgebyret er i dag kr. 0,16 pr. liter øl. Dette foreslås uendret men med definisjonsendring til vareliter drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol. Det foreslås imidlertid at minstegebyret øker fra kr. 1.000 til 1.200.

Følgende gebyrsatser gjelder når det gjelder skjenking av alkoholholdig:

Pr. liter øl kr. 0,31

Pr. liter vin kr. 0,73

Pr. liter brennevin kr. 2,71

Minstegebyr kr. 3.000.

Følgende satser foreslås:

0,31 kr. Pr. vareliter drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.

0,85 kr. Pr vareliter drikk som inneholder over 4,7 og under 22 volumprosent alkohol.

2,79 kr. Pr vareliter drikk som inneholder over 22 volumprosent alkohol eller mer.

Minstegebyret: kr. 3.500.

Endringen er gjort kun i forhold til drikk over 22 volumprosent alkohol og minstegebyret.

Kommunenenes sentralforbund har i forhold til svært beskjedne endringer av gebyrsatsene som foreslås sendt slik uttalelse til departementet:

Gebyrsatsene bør imidlertid omtrent tilsvare de kommunale kostnadene med behandling av bevillingssøknader og kontroll med bevillingene. Etter KS syn er dette oppgaver som har økt i omfang siden 1998. Rusbusens inntog har gitt nye og økte utfordringer for kontrollsystemet. Omsetningen av rusbus i dagligvarebutikkene har ført til behov for økt kommunal kontroll, med særlig fokus på håndhevelse av aldersgrensebestemmelsene.

Økende antall salgs- og skjenkesteder har også medført økte behov for kommunale ressurser på saksbehandling og kontroll. I noen kommuner står den kommunale kontrollen også overfor økte utfordringer for å etterkomme lovens intensjoner i forhold til deler av bransjen med en uklar tilknytning til irregulær virksomhet.

Høringsnotatet avviser slike argumenter for å øke gebyrsatsene med at dette er "selvpåførte oppgaver", siden det kommunale bevillingssystemet gir kommunene kontroll over antallet omsetningssteder.

KS mener at avvisning på et slikt grunnlag blir for lett og for snever i betraktningssmåte. Bak utviklingen i alkoholomsetningen ligger det en samfunnsutvikling, sterke interesser og krefter som det kommunale bevillingssystemet trenger økte ressurser og hjelp for å kunne håndtere. KS foreslår derfor at gebyrsatsene økes med ca 25 prosent i tillegg til indeksregulering.

Jeg mener kommunen bør slutte opp om uttalelsen fra KS og foreslå en økning av gebyrsatsene med 25 %. Dersom dette gjøres uten at minimumsgebyret økes, vil det likevel innebære beskjedne satser for alle som selger eller skjenker alkohol.

Kapittel 6 Register med opplysninger om innehavere av bevillinger etter alkoholloven, og over de som kan drive engrossalg.

Det foreslås å opprette et nytt register over alle bevillingshavere og grossister. Dette gjør det lettere for kommunene bl.a. å kontrollere mot registeret bestemmelsen om at en person ikke kan være

styrer for skjenkebevillingen to steder. Kan også være nyttig i forhold til innhenting av andre opplysninger i saksbehandlingen.

Kapittel 7 Alkoholreklameforbudet – presisering av forskriftens bestemmelser

Det foreslås å presisere forskriftsbestemmelsene knyttet til alkoholreklameforbudet fordi det er behov for en klargjøring og bevisstgjøring når det gjelder regelverket.

Kapittel 9 Bestemmelsen om servering av brennevin/cocktails

Departementet opprettholder ikke forslaget i skriv av 09.03.05 og punktet går derfor ut. Dette innebærer at § 1-9 ikke blir endret slik som vist i vedlagte forslag til forskriftsendringer.

Kapittel 10 Spørsmålet om bevillingshavers plikt til å fjerne berusede/påvirkede personer

Følgende foreslås tatt inn i alkoholforskriften §1-5 nytt ledd, med følgende ordlyd:

”Dersom en person som er åpenbart påvirket av rusmidler befinner seg på skjenkestedet, har bevillingshaver plikt til å sørge for at vedkommende forlater stedet”.

Kapittel 11 Bestemmelsene om unntak fra aldersbestemmelsene for servering og salg i opplæringssituasjoner

Forslaget er en tilpasning til opplæringsloven av 1998.

Kapittel 13 Økonomiske og administrative konsekvenser

Rådmannen kan ikke se at forslagene har noen administrative konsekvenser for kommunen og dersom gebyrene bare blir regulert slik departementet foreslår får det ingen praktisk betydning i forhold til hvilke inntektsøkning som kan forventes.

Interkommunalt alkoholpolitisk utvalg i Grenland ble orientert om endringene i alkohollovens forskrifter i møte 6. april 2005. Utvalget vedtok enst. å ta de endringer i alkohollovens forskrifter som foreslås til orientering.

Porsgrunn, den 2. mai 2005

Egil Johansen
rådmann

Roy Martinsen
kommunalsjef

Vedlegg 1

14 Forslag til forskriftsendringer

14.1 Forslag til endringer i forskrift 11. desember 1997 nr. 1292 om omsetning av alkoholholdig drikk mv.

Det foreslås at alkoholforskriften i sin helhet skal lyde:

Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.

Del I

Kapittel 1. Skjenking av alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i §§ 1-5, 1-7 c, 1-9 og 4-7)

§ 1-1. Dette kapittel gjelder for all skjenking av alkoholholdig drikk i henhold til bevilling. For skjenkebevilling gitt med hjemmel i alkoholloven § 5-2 gjelder kapitlet så langt det passer.

§ 1-2. Skjenking av alkoholholdig drikk skal foregå på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

§ 1-3. Bevillingshaver og styrer er ansvarlig for at skjenkingen foregår i overensstemmelse med alkoholloven og bestemmelser gitt med hjemmel i den.

Bevillingshaver og styrer plikter å føre tilsyn med de ansattes utøvelse av skjenkingen, og er ansvarlig for at de ansatte blir gjort kjent med regelverket for skjenking av alkoholholdig drikk, og ellers gitt den nødvendige veiledning for virksomheten.

Under styrers fravær påhviler styrers ansvar og plikter stedfortreder.

§ 1-4. Læringer og lære kandidater, jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 4-1, og elever i kokk- eller servitørfag i videregående skole under praktisk opplæring i bedrift, som ikke har nådd den alder som er fastsatt i alkoholloven § 1-5 tredje ledd, kan likevel servere alkoholholdig drikk til gjester når dette er nødvendig av hensyn til opplæringen.

Det er et vilkår at det foreligger en reell opplæringssituasjon, hvor servering av alkoholholdig drikk inngår som en del av en fastsatt læreplan.

§ 1-5. Personer som er åpenbart påvirket av rusmidler må ikke gis adgang til skjenkestedet.

Dersom en person som er åpenbart påvirket av rusmidler befinner seg på skjenkestedet, har bevillingshaver plikt til å sørge for at vedkommende forlater stedet.

§ 1-6. Skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer må ikke skje til person under 20 år.

Skjenking av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent må ikke skje til person under 18 år. Det samme gjelder skjenking av drikk som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

§ 1-7. Serveringspersonalet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at gjestene legitimerer sin alder.

§ 1-8. Alminnelig skjenkebevilling kan inkludere selvservering fra kjøleskap på hotellrom.

Det må påses at alkoholholdig drikk og drikk som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol, ikke er tilgjengelig for mindreårige.

§ 1-9. Drikk som inneholder en eller to alkoholsterke komponenter, kan inneholde enten 2 eller 4 cl slik alkoholholdig drikk. Drikk som inneholder tre eller flere alkoholsterke komponenter, kan inneholde opp til 6 cl slik alkoholholdig drikk.

Med alkoholsterke komponenter menes i denne bestemmelsen drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer.

Til samme person kan det av gangen bare skjenkes én drikk som omfattes av første ledd.

§ 1-10. Det må ikke skjenkes alkoholholdig drikk til person som er åpenbart *påvirket av rusmidler*, eller skjenkes på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart *påvirket*.

§ 1-11. Sitter flere personer sammen og en eller flere av dem er åpenbart *påvirket av rusmidler*, må det ikke serveres alkoholholdig drikk til noen av dem før den eller de *påvirkede* er fjernet.

§ 1-12. Det må påses at personer som ikke fyller alderskravene i § 1-5 ikke drikker alkohol som skjenkes andre gjester.

§ 1-13. Det må påses at gjestene ikke nyter *medbrakt* alkoholholdig drikk, eller medtar alkoholholdig drikk når de forlater skjenkestedet.

Kapittel 2. Skjenkesteders plikt til å føre alkoholsvake og alkoholfrie drikker

(gitt med hjemmel i §§ 1-7c, 4-6 og 4-7)

§ 2-1. Den som har bevilling til å skjenke *alkoholholdig drikk*, plikter også å føre et rimelig utvalg av drikker som kan inneholde opptil 2,5 volumprosent alkohol, og som må regnes som en naturlig erstatning for *alkoholholdig drikk*.

§ 2-2. Drikker som nevnt i § 2-1 skal oppføres på skjenkekart og andre prislister.

§ 2-3. Når halvflasker er i handelen, plikter skjenkestedet å føre et rimelig utvalg av slike.

Kapittel 3. Salg av drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol

(gitt med hjemmel i §§ 1-5, 1-9 og 3-9)

§ 3-1. AS Vinmonopolets salg av *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* skal foregå slik at skadevirkningene begrenses og sosiale og alkoholpolitiske hensyn ivaretas.

Det er selskapets ansvar å føre kontroll med at salget til enhver tid foregår i samsvar med lov og forskrift.

§ 3-2. (Opphevet ved forskrift 12 okt 2001 nr. 1185 i kraft 15 nov 2001.)

§ 3-3. Utlevering av *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* må ikke skje til personer som ikke fyller lovens vilkår for kjøp, selv om vedkommende viser frem skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Butikkpersonalet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at kjøper legitimerer sin alder.

§ 3-4. Butikkpersonalet skal påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet.

§ 3-5. Salg eller utlevering av *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* må ikke skje til personer som er åpenbart *påvirket av rusmidler*.

§ 3-6. Butikkene skal ikke ekspedere bestillinger på *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* som skal sendes til militære områder med mindre det foreligger bestillingsbekreftelse fra vedkommende militære sjef. Som militært område regnes ikke kommandantbolig mv. hvor militære personer har sine private hjem.

§ 3-7. Salg av *drikk* som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol må ikke skje til personer under 18 år. § 3-3 gjelder tilsvarende.

§ 3-8. *Drikk* som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol må ikke selges fra automat.

Kapittel 4. Salg av drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

(gitt med hjemmel i §§ 1-5, 1-7c, 1-9 og 3-9)

§ 4-1. Dette kapittel gjelder for alt salg og utlevering av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol, likevel slik at § 4-5, § 4-6 og § 4-7 også får anvendelse på salg av *drikk* som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

§ 4-2. Salg og utlevering av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol skal foregå på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

På salgsstedet skal drikk som inneholder over 2,5 og over 4,7 volumprosent alkohol plasseres på en slik måte at de ikke kan forveksles med alkoholfri drikk.

§ 4-3. Bevillingshaver og styrer er ansvarlig for at salget foregår i samsvar med alkoholloven og bestemmelser gitt med hjemmel i denne lov.

Bevillingshaver og styrer plikter å føre tilsyn med de ansattes salg av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol, og er ansvarlig for at de ansatte blir gjort kjent med regelverket for salg av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol, og ellers gitt den nødvendige veiledning for virksomheten.

Under styrers fravær påhviler styrers ansvar og plikter stedfortreder.

§ 4-4. Salg eller utlevering av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol må ikke skje til person som er åpenbart påvirket av rusmidler.

§ 4-5. Salg eller utlevering av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol må ikke skje til personer under 18 år, selv om det forevises skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Ansatte på salgsstedet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at kjøper legitimerer sin alder.

§ 4-6. Det er forbudt å selge *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol fra automat.

§ 4-7. Betjening under 18 år må ikke ha befatning med salg og utlevering av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol. Dette gjelder likevel ikke salg og utlevering av *drikk* som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol når en person over 18 år har daglig tilsyn med salget.

Lærlinger og lærekandidater, jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 4-1, og elever i videregående skole under praktisk opplæring i bedrift som ikke er 18 år, kan likevel selge eller utlevere *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol når dette er nødvendig av hensyn til opplæringen.

Det er et vilkår at det foreligger en reell opplæringssituasjon, hvor salg av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol inngår som en del av en fastsatt læreplan.

§ 4-8. Bestilling av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol må ikke ekspederes med mindre bestillingen inneholder fullstendige opplysninger om kjøpers navn, adresse og alder.

§ 4-9. De ansatte skal påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet.

Kapittel 5. Forbud mot å gi salgsbevilling for *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol til visse typer virksomhet (gitt med hjemmel i § 3-8)

§ 5-1. Det kan ikke gis salgsbevilling for *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol til bensinstasjon eller kiosk.

§ 5-2. Med "bensinstasjon" forstås utsalgssted som i det vesentlige selger bensin, olje og andre varer som er nødvendig for drift av eller vedlikehold av motorkjøretøyer og motorbåter.

Med "kiosk" forstås utsalg som i det vesentlige selger kioskvarer.

Kapittel 5A. Oppheves

Kapittel 6. Overdragelse av virksomhet (gitt med hjemmel i § 1-10 første ledd)

§ 6-1. Dersom ny bevilling er tildelt før et eierskifte, kan alkoholholdig drikk som inngår i varebeholdningen overdras sammen med virksomheten. Bevillingsmyndigheten skal ha melding om overdragelsen.

§ 6-2. Dersom ny bevilling ikke er tildelt før et eierskifte, men virksomheten fortsetter å drive på tidligere bevilling, jf. alkoholloven § 1-10 første ledd tredje og fjerde punktum, kan alkoholholdig drikk som inngår i varebeholdningen overdras sammen med virksomheten under forutsetning av at partene samtidig med melding om overdragelsen dokumenterer:

- Hvem som overtar virksomheten
- Tidspunktet for overdragelsen
- Varebeholdningens omfang
- En plan for håndtering av varebeholdningen for det tilfelle at ny *bevilling* ikke er gitt innen utløpet av overgangsperioden

Bevillingsmyndighetene kan ved ettersyn kontrollere de dokumenterte opplysninger.

Kapittel 7. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

(gitt med hjemmel i § 1-8 fjerde ledd)

§ 7-1. En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året.

§ 7-2. Bevillingen kan likevel ikke inndras dersom årsaken til manglende bruk av bevillingen er en hindring utenfor bevillingshavers kontroll og som han ikke med rimelighet kunne unngå eller overvinne følgene av.

Bestemmelsen her gjelder bare i den utstrekning det kan antas at driften kan gjenopptas innen rimelig tid.

Kapittel 8. Panthavers salg av alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i § 1-10 fjerde ledd)

§ 8-1. Sosial- og helsedirektoratet kan gi panthaver som dokumenterer at han har fått overført alkoholholdig drikk fra konkursbo, tillatelse til å selge alkoholholdig drikk til bevillingshaver etter alkoholloven.

Før tillatelse gis, skal det innhentes uttalelse fra politiet.

§ 8-2. Tillatelsen gis for et bestemt kvantum. Panthaver skal utpeke en person som vedkommende har styringsrett over, som skal være ansvarlig for å gjennomføre salget.

§ 8-3. Varelageret skal være tilfredsstillende sikret.

§ 8-4. Panthaver skal dokumentere at varene er overdratt til innehaver av bevilling etter alkoholloven. Videresalg skal være gjennomført innen tre måneder. Dersom dette ikke skjer, skal panthaver gi Sosial- og helsedirektoratet melding om årsaken. Direktoratet kan gi utsatt frist.

Kapittel 9. Forbud mot reklame for alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i § 9-2 annet ledd)

§ 9-1. Reklame for alkoholholdig drikk er *forbudt*.

Forbudet gjelder også bruk av vare- eller firmamerke eller kjennetegn for alkoholholdig drikk, forutsatt at en ikke uvesentlig del av den reklamen henvender seg til må antas å ville oppfatte den som reklame for alkoholholdig drikk.

Forbudet gjelder også reklame for andre varer med samme vare- eller firmamerke eller kjennetegn som alkoholholdig drikk, med mindre varen har et eget distinkt varemerke/-kjennetegn. I slike tilfeller kan reklamen i tillegg gi opplysninger om vare- eller firmamerke eller kjennetegn, forutsatt at en ikke uvesentlig del av den reklamen henvender seg til må antas å ville oppfatte den som alkoholreklame.

Varer som nevnt i første og tredje ledd må heller ikke inngå i reklame for andre varer eller tjenester.

§ 9-2. Med reklame forstås enhver form for massekommunikasjon i markedsføringsøyemed, herunder reklame i trykt skrift, film, radio, fjernsyn, telefonnett, datanettverk, lysreklame, plakater, skilt og lignende innretninger, avbildninger, utstillinger og liknende, distribusjon av trykksaker, vareprøver mv.

§ 9-3. Unntatt fra forbudet er:

1. Annonser i et utenlandsk trykt skrift som innføres til Norge, med mindre hovedformålet med skriftet eller importen er å reklamere for alkoholholdig drikk i Norge.

2. Informative annonser i bransjetidsskrifter og annen informasjon til bevillingshavere som ledd i den ordinære omsetningsprosess for alkoholholdige drikker.
3. Annonser om salgssted eller skjenkested med informasjon om stedets navn, adresse og åpningstider samt bevillingsrettigheter.
4. Opplysningsskilt av lite format i umiddelbar tilknytning til salgs- eller skjenkested.
5. Merking av vanlig serveringsutstyr på skjenkested med alkoholprodusenters eller grossisters firmanavn og/eller firmamerke.
6. Merking av bevillingshavers kjøretøyer, emballasje, betjeningsuniformer ol med eget firmanavn og/eller firmamerke.
7. Reklame i utenlandske fjernsynskanaler, når reklamen er i samsvar med reklamereglene i det land kanalen sendes fra.
8. Produkt- og prisopplysninger på Internett når opplysningene gis av AS Vinmonopolet som grunnlag for bestilling over nettet (nettsalg) eller innehaver av kommunal salgsbevilling for nettsalg av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.*

Unntaket i første ledd gjelder likevel ikke reklame i fjernsynssendinger som er spesielt rettet mot Norge.

§ 9-4. Plikten til å fjerne utendørs reklame påhviler vedkommende eiendoms eier (fester).

Pålegg fra politiet om å fjerne utendørs reklame mv. kan fullbyrdes etter reglene i tvangsfullbyrdesloven § 13-14 uten at dom kreves.

§ 9-5. Departementet kan i det enkelte tilfelle, når særlige grunner foreligger, fravike bestemmelsene i dette kapittel.

§ 9-6. Dette kapittel gjelder også for Svalbard og Jan Mayen.

Kapittel 9A. Forbud mot reklame for tilvirkingsmidler for alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i § 9-1 fjerde ledd)

§ 9A-1. Reklame for stoffer som er særskilt beregnet for, eller betegnes som egnet til, tilsetning til alkoholholdig drikk er forbudt. Det samme gjelder reklame for emner, tilvirkingsbeskrivelser, apparater og andre midler til å framstille slike drikker.

§ 9A-2. Unntatt fra forbudet er:

Produkt- og prisopplysninger på Internett når opplysningene gis som grunnlag for bestilling av varer over nettet (nettsalg).

Kapittel 10. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

(gitt med hjemmel i § 1-9 fjerde ledd)

§ 10-1. *Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelsen av kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk, salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol og statlig bevilling etter alkoholloven § 5-3 første ledd.*

§ 10-2. *Kommunen skal gi nødvendig råd og veiledning til bevillingshaver, styrer og stedfortreder, slik at omsetningen av alkohol kan skje i samsvar med regelverket, og på en slik måte at alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.*

§ 10-3. *Oppheves*

§ 10-4. *Kommunen er ansvarlig for at de som skal foreta kontroll ved salgs- og skjenkestedene (kontrollørene) får den nødvendige opplæring for å kunne ivareta sine oppgaver.*

§ 10-5. *Oppheves*

§ 10-6. *Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid fokuserer på de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold.*

For børsnoterte selskaper har bevillingsmyndigheten kun rett til innsyn i regnskap som er offentliggjort, jf. børsforskriften § 6-3.

§ 10-7. Kontrollen av salgs- og skjenkesteder kan foregå åpent eller anonymt.

Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet.

§ 10-8. *Skriftlig rapport sendes snarest mulig - og innen en uke - til salgs- eller skjenkestedet med adgang for bevillingshaveren til å uttale seg innen to uker.*

Rapportene sendes bevillingsmyndigheten via sosialtjenesten. Rapporter fra steder med statlig bevilling skal sendes via kommunal bevillingsmyndighet. Salgs- eller skjenkestedets uttalelse til rapporten skal følge med.

§ 10-9. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. *Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.*

§ 10-10. Innenfor rammen av denne forskrift kan kommunen fastsette nærmere retningslinjer for utøvelsen av kontrollen med salgs- og skjenkestedene.

Kapittel 10A. Internkontroll

(gitt med hjemmel i § 1-9 femte ledd)

§ 10A-1. *For å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av alkoholloven overholdes, jf. alkoholloven § 1-1, skal innehavere av salgs- og skjenkebevillinger føre internkontroll med den virksomhet som drives i henhold til bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven.*

Første ledd gjelder ikke for innehavere av ambulerende skjenkebevilling etter alkoholloven § 4-5.

§ 10A-2. *I denne forskriften betyr internkontroll systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i bevillingen, alkoholloven og i bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven.*

§ 10A-3. *Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å overholde krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven. Internkontrollen skal dokumenteres i den form og i det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten.*

Internkontrollen innebærer at den/de ansvarlige for virksomheten skal:

- 1. ha oversikt over krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven som gjelder for virksomheten,*
- 2. sørge for at ansatte i virksomheten har tilstrekkelige kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten, herunder kravene til internkontroll,*
- 3. ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt,*
- 4. ha rutiner for å sikre overholdelse av krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven som gjelder for virksomheten,*
- 5. ha rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik,*
- 6. foreta systematisk og regelmessig gjennomgang av internkontrollen.*

Kapittel 11. Gebyr på kommunal salgsbevilling for øl og på kommunal og statlig bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i §§ 3-9, 4-7 og 7-1 annet ledd)

§ 11-1. Bevillingsgebyret fastsettes for ett kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

§ 11-2. Gebyret skal betales etter følgende satser:

Salg:

0,16 kr pr vareliter drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

Skjenking av alkoholholdig drikk:

0,31 kr pr vareliter *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol*

0,85 kr pr vareliter *drikk som inneholder over 4,7 og under 22 volumprosent alkohol*

2,79 kr pr vareliter *drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer*

Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum kr 1200 for salg og kr 3500 for skjenking.

Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 250 pr. gang.

§ 11-3. Bevillingsmyndigheten fastsetter frister for bevillingshavers innsendelse av oppgave over forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk og innbetaling av gebyr.

Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol. Dersom det foreligger et avvik mellom tidligere oppgitt forventet omsetning og faktisk omsetning, kan bevillingsmyndigheten foreta en etterberegning og et etteroppgjør.

Kapittel 12. Avleggelse av kunnskapsprøve

(gitt med hjemmel i § 1-7c syvende ledd)

§ 12-1. Styrer og stedfortreder må ha dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av den. Dette kravet er oppfylt ved bestått kunnskapsprøve etter bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 12-2. Kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for styrere og stedfortredere i virksomheter som har eller søker om kommunal salgs- eller skjenkebevilling.

Fylkesmannen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for styrere og stedfortredere i virksomheter som har eller søker om statlig skjenkebevilling til skip og til Forsvarets befalsmesser etter alkoholloven § 5-3 første ledd.

Sosial- og helsedirektoratet er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for styrere og stedfortredere i virksomheter som har eller søker om statlig skjenkebevilling til tog, fly og til Forsvarets befalsmesser etter alkoholloven § 5-3 annet ledd.

Kommunen kan avholde kunnskapsprøver for kandidater uten tilknytning til virksomhet med bevilling.

Flere bevillingsmyndigheter kan samarbeide om gjennomføring av prøver.

§ 12-3. Bevillingsmyndigheten skal avholde prøve innen 2 måneder etter at den har mottatt melding om at prøve ønskes avlagt.

§ 12-4. Prøven skjer i form av flervalgsprøve som er forskjellig for henholdsvis salgs- og skjenkebevilling. Det avsettes 45 minutter til besvarelse av prøven.

Bestått prøve for skjenkebevilling skal dokumentere at kandidaten har kunnskaper om innholdet i bestemmelsene i alkohollovens kapittel 1, 4, 5, 7, 8 og 9, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene, og at vedkommende har kjennskap til alkohollovens kapittel 2, 3, 6, 10, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene.

Bestått prøve for salgsbevilling skal dokumentere at kandidaten har kunnskaper om innholdet i bestemmelsene i alkohollovens kapittel 1, 3, 7, 8 og 9, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene, og at vedkommende har kjennskap til alkohollovens kapittel 2, 4, 5, 6 og 10, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene.

§ 12-5. Ved bestått prøve utsteder bevillingsmyndigheten bevis som dokumenterer at kunnskapskravet er oppfylt.

§ 12-6. For avleggelse av prøve, herunder forsøk på avleggelse, betales et forskuddsgebyr på kr 300.

Kravet om dokumenterte kunnskaper i form av bestått prøve må være oppfylt før styrer og stedfortreder kan godkjennes i virksomhet som søker om bevilling etter 1. juli 1999.

Kravet om dokumenterte kunnskaper i form av bestått prøve må være oppfylt senest 1. juli 2000 for styrere og stedfortredere i virksomhet som har eller har søkt om bevilling før 1. juli 1999.

Kapittel 13. Opplysninger til statistiske formål

(gitt med hjemmel i § 1-14)

§ 13-1. Innehaver av salgs- eller skjenkebevilling plikter etter anmodning å avgi opplysninger til bruk for statistiske formål til Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS).

Opplysninger som kan kreves avgitt gjelder omsetning av alkoholholdig drikk på det enkelte salgs- eller skjenkested, herunder vareliter og type. Det kan også kreves opplysninger om drikk med alkoholinnhold mellom 0,7 og 2,5 volumprosent. SIRUS gir nærmere bestemmelser.

§ 13-2. SIRUS kan i samarbeid med Statistisk sentralbyrå bestemme hvordan offisiell statistikk skal utarbeides, herunder:

- definisjon av statistiske enheter, kjennemerker, klassifikasjoner mv.
- databehandlingen.

Det skal legges vekt på statistikkhensyn og på hensynet til de berørte parter kostnader ved innhenting av opplysninger og utarbeidelse av statistikk.

Kapittel 13A. Føring og bruk av register med opplysninger om innehavere av salgs- og skjenkebevilling (gitt med hjemmel i alkoholloven § 1-14 annet ledd)

§ 13A-1. Registerets omfang og formål

Registeret skal omfatte opplysninger om innehavere av salgs- og skjenkebevilling.

Registeret skal nyttes til å holde oversikt over hvem som har salgs- og skjenkebevilling.

§ 13A-2. Registeransvarlig

Sosial- og helsedirektoratet er ansvarlig for registeret.

§ 13A-3. Føring av registeret

Registeret føres ved hjelp av elektronisk databehandling (edb).

Bevillingsmyndighetene skal selv vedlikeholde opplysningene i registeret. Det skal legges til rette for at bevillingsmyndighetene på enklest mulig måte kan registrere og endre opplysninger i registeret.

§ 13A-4. Registerets innhold

Registeret skal inneholde følgende typer opplysninger:

- a) hvilke rettigheter bevillingen omfatter, jf. alkoholloven § 3-1 andre og tredje ledd eller § 4-2 første og tredje ledd.*
- b) bevillingshavers firmanavn og organisasjonsnummer/foretaksnummer*
- c) virksomhetens adresse og andre kontaktopplysninger*
- d) bevilling gyldig til (dato)*
- e) bevilling gitt (dato)*
- f) bevilling inndradd (dato)*

§ 13A-5. Utlevering av opplysninger fra registeret

Opplysningene i registeret er offentlige.

§ 13A-8. Forholdet til personopplysningsloven

Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) gjelder i den grad opplysningene i registeret er personopplysninger, jf. lovens § 2.

Kapittel 14. Aldersgrenser ved innførsel, salg og kjøp av vinråstoff mv.

(gitt med hjemmel i § 8-4)

§ 14-1. Råstoff, halvfabrikata, preparater og andre varer som hovedsakelig anvendes ved tilvirkning av eller som tilsetning til alkoholholdig drikk, må ikke innføres fra utlandet av personer under 18 år.

§ 14-2. Betjening under 18 år må ikke ha befatning med salg eller utlevering av varer som nevnt i § 14-1.

Lærlinger og lærekandidater, jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 4-1, og elever i den videregående skole under praktisk opplæring i bedrift, som ikke er 18 år, kan likevel selge eller utlevere slike varer når dette er nødvendig av hensyn til opplæringen. Det er et vilkår at det foreligger en reell opplæringssituasjon, hvor salg av slike varer inngår som en del av en fastsatt læreplan.

§ 14-3. Salg eller utlevering av varer som nevnt i § 14-1 må ikke skje til personer under 18 år, selv om det forevises skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Ansatte på salgsstedet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at kjøper legitimerer sin alder.

§ 14-4. Det er forbudt å kjøpe varer som nevnt i § 14-1 på vegne av noen som er under 18 år.

§ 14-5. Bestilling av varer som nevnt i § 14-1 må ikke ekspederes med mindre bestillingen inneholder fullstendige opplysninger om kjøpers navn, adresse og alder.

Selger kan ved forsendelsessalg kreve kopi av gyldig legitimasjon fra kjøperen, dersom dette er nødvendig for å kontrollere at salg eller utlevering av varer nevnt i § 14-1 ikke skjer til personer under 18 år.

Kapittel 15. Oppheves

Del II. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 1998.

Fra 1. januar 1998 opphører følgende forskrifter å gjelde:

1. Forskrift av 19. desember 1989 nr. 1265 om omsetning av alkoholholdig drikk mv.
2. Forskrift av 2. oktober 1936 nr. 9529 om forbud mot kjøp av brennevin for andre.

14.2 Forslag til endringer i forskrift 30. november 1995 nr. 937 om engrossalg og tilvirkning av alkoholholdig drikk mv.

Det foreslås at engrosforskriften i sin helhet skal lyde som følger. Merk at forslaget innebærer at en del av kapitlene og bestemmelsene i forskriften endrer nummer. Andre kapitler oppheves helt. Forskriften foreslås inndelt i fire deler: Del I Tilvirkning av alkoholholdig drikk; Del II Engrossalg med varer som det er betalt særavgift for; Del III Innførsel og Del IV Utøvelse av tilvirkningsbevilling og retten til engrossalg.

Forskrift om engrossalg og tilvirkning av alkoholholdig drikk mv.

Del I. Tilvirkning av alkoholholdig drikk

Kapittel 1. Sikkerhet for alkoholavgift

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 6-2 annet ledd)

§ 1-1. Bevillingshaver har ikke adgang til å innføre, oppbevare eller ta inn på lager alkoholholdig drikk som det ikke er betalt alkoholavgift for, med mindre det er stilt tilfredsstillende sikkerhet for avgiftsbetalingen.

Kapittel 2. Sikring av varelager

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 6-2 annet ledd)

§ 2-1. Lagring av alkoholholdig drikk skal skje i sikret varelager.

§ 2-2. Med varelager menes lokaler hvor det lagres alkoholholdig drikk, samt sats og gjærende væske til framstilling av slike drikkevarer.

§ 2-3. Varelageret skal til enhver tid være

1. forsvarlig låst og sikret mot innbrudd,
2. i god orden og
3. utilgjengelig for uvedkommende.

§ 2-4. Det må til enhver tid foreligge forsvarlige rutiner for

1. å holde oversikt over hvilke varer som befinner seg på varelageret. Rutinene skal sikre oversikt over beholdningen og inn- og uttak av varer.
2. oppfølging når det avdekkes manko i beholdningen.
3. kontroll med at uvedkommende personer ikke har adgang til lageret og de alkoholholdige varene som oppbevares der.

§ 2-5. Varelager hvor brennevin eller sats og gjærende væske til fremstilling av brennevin oppbevares skal være sikret med forsvarlig alarmsystem. Sosial- og helsedirektoratet kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette kravet dersom varelageret er forsvarlig sikret på annen måte.

Kapittel 3. Søknadsgebyr

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 6-3 annet ledd)

§ 3-1. Ved søknad om bevilling for *tilvirkning* betales følgende søknadsgebyr:

Alkoholholdig drikk som ikke er brennevin: kr. 12 000

Brennevin: kr. 15 000

All alkoholholdig drikk: kr. 15 000

§ 3-2. Ved søknad om utvidelse av tidligere gitt bevilling for *alkoholholdig drikk som ikke er brennevin* til å omfatte *all* alkoholholdig drikk, betales et søknadsgebyr på kr. 3 600.

Ved søknad om utvidelse av tidligere gitt bevilling for *brennevin* til å omfatte *all* alkoholholdig drikk, betales et søknadsgebyr på kr 1 000.

§ 3-3. Søknadsgebyret må være betalt når søknaden leveres bevillingsmyndigheten. Søknaden må vedlegges tilfredsstillende dokumentasjon på at søknadsgebyret er betalt.

Kapittel 4. Bevillingsgebyr

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 6-9)

§ 4-1. Gebyrpliktens omfang

Gebyrplikten omfatter bevilling for *tilvirkning* av alkoholholdig drikk.

§ 4-2. Løpende gebyr

Bevillingsgebyret beregnes på grunnlag av omsatt mengde alkoholholdig drikk. Gebyret differensieres etter *alkoholinnhold* og *alkoholtype*.

Med omsatt mengde menes

- uttak fra lager, herunder tyveri, brann mv, med mindre varen overføres til et annet av bevillingshaverens godkjente lagre
- salg uten at varen er innom lager
- svinn/manko, unntatt driftsmessig svinn

Omsetningen er gebyrpliktig også om varen tidligere har gitt grunnlag for gebyrplikt.

Gebyret skal betales etter en *sats* som fastsettes av *Arbeids- og sosialdepartementet* i forbindelse med det årlige statsbudsjett.

§ 4-3. Minstegebyr

Bevillingsgebyret utgjør minimum kr. 5 000 pr. år.

Dersom bevilling gis etter 1. juli betales, halvt minstegebyr.

Løpende gebyr avregnes mot minstegebyret ved kalenderårets utløp.

§ 4-4. Oppgavefrist

Bevillingshaverne skal for hver måned sende oppgave til Sosial- og helsedirektoratet over månedens gebyrpliktige omsetning fordelt på kategoriene for *alkoholinnhold* og *alkoholtype* innen den 18. i påfølgende måned.

Oppgaven gis på skjema fastsatt av direktoratet.

Det skal sendes oppgave selv om det ikke har vært gebyrpliktig omsetning (0-oppgave).

§ 4-5. Betalingsfrist

Løpende gebyr betales til *Sosial- og helsedirektoratet* innen utløpet av oppgavefristen, jf. § 4-4. Alternativt kan bevillingshaver betale gebyret forskuddsvis til *Sosial- og helsedirektoratet* for ett år av gangen på grunnlag av forventet tilvirket mengde alkoholholdig drikk. Dersom gebyret betales forskuddsvis skal *Sosial- og helsedirektoratet* ved årets slutt beregne avvik mellom forventet og faktisk omsetning og det skal foretas etteroppgjør.

Sosial- og helsedirektoratet kan sette kortere gebyrperiode ved forsinkelse av oppgave eller betaling, eller dersom det er opplysninger om virksomhetens forhold som gjør det overveiende sannsynlig at innbetalingen ikke vil skje rettidig.

Minstegebyret betales forskuddsvis til *Sosial- og helsedirektoratet* når bevillingen tas i bruk, og deretter innen 1. februar de påfølgende år.

§ 4-6. Utfyllende bestemmelser

Sosial- og helsedirektoratet kan gi nærmere bestemmelser til presisering, utfylling og gjennomføring av forskriften.

Del II. Engrossalg med varer som det er betalt særavgift for

Kapittel 5. Engrossalg med varer som det er betalt særavgift for

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 1-4c første ledd)

§ 5-1. Engrossalg med varer som det er betalt særavgift for kan bare skje på grunnlag av registrering hos toll- og avgiftsetaten.

Reglene i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter §§ 5-3 tredje til femte ledd, 5-5 annet ledd bokstav l, 5-6 annet ledd og 5-9 gjelder tilsvarende for engrossalg med varer som det er betalt særavgift for.

§ 5-2. Innehaver av tilvirkningsbevilling har rett til å drive engrossalg med den type alkoholholdig drikk bevillingen gjelder for på grunnlag av registrering hos toll- og avgiftsetaten etter forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter § 5-1 bokstav a.

Reglene i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter § 5-9 gjelder tilsvarende for kontroll med tilvirkeres utøvelse av engrossalg med den type alkoholholdig drikk bevillingen gjelder for.

Del III. Innførsel

Kapittel 6. Innførsel

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 2-1 første og annet ledd)

§ 6-1. Innførsel av reisegods

Reisende kan til personlig bruk innføre inntil 27 liter alkoholholdig drikk med alkoholstyrke over 2,5 til og med 22 volumprosent alkohol og inntil 4 liter alkoholholdig drikk med alkoholstyrke over 22 til og med 60 volumprosent alkohol, som reisegods gjennom fortolling ved innreise til Norge. Sosial- og helsedirektoratet kan gi tillatelse til innførsel utover dette.

Det er et vilkår for slik innførsel at den alkoholholdige drikken ikke er bestemt for salg eller ervervsmessig bruk og at den reisende selv bringer varen med seg slik at den kan legges fram til tollbehandling ved passering av tollkontroll.

§ 6-2. Innførsel av arv, gave eller flyttegods

Alkoholholdig drikk som mottas som arv eller gave, eller tas med som flyttegods fra utlandet, kan innføres etter tillatelse fra Sosial- og helsedirektoratet. En gaveforsendelse fra utlandet må ikke overstige 4 liter alkoholholdig drikk.

Det er et vilkår for slik innførsel at den alkoholholdige drikken ikke er bestemt for salg eller ervervsmessig bruk.

§ 6-3. AS Vinmonopolets rett til innførsel

AS Vinmonopolet kan innføre alkoholholdig drikk for salg til person som har bestilt et produkt til personlig bruk, når slikt produkt ikke finnes i AS Vinmonopolets produktutvalg.

Det er et vilkår for slik innførsel at den alkoholholdige drikken ikke er bestemt for videresalg eller ervervsmessig bruk.

§ 6-4. Det er forbudt å innføre brennevin som inneholder mer enn 60 volumprosent alkohol.

Del IV. Utøvelse av tilvirkningsbevilling og retten til engrossalg

Kapittel 7. Plikt for bevillingshaver og den som driver engrossalg til å avgi opplysninger til statistiske formål

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 1-14 første ledd)

§ 7-1. Plikt til å avgi opplysninger til statistiske formål

Bevillingshaver og den som driver engrossalg plikter etter anmodning å avgi opplysninger til statistiske formål til Sosial- og helsedirektoratet.

Opplysninger som kan kreves avgitt gjelder

- import, herunder avgiverland, bulk- eller flaskeleveranse

- omsetning av alkoholholdig drikk, herunder vareliter, type alkoholholdig drikk, alkoholstyrke, selgere/kjøpere
- tilvirkning av alkoholholdig drikk, herunder omfang, type alkoholholdig drikk, alkoholstyrke, kjøpere.

§ 7-2. Innhenting og bearbeiding av opplysninger

Sosial- og helsedirektoratet kan bestemme hvordan opplysningene skal innhentes og hvorledes statistikken skal utarbeides, herunder

- definisjon av statistiske enheter, kjennemerker, klassifikasjoner mv.
- datainnhenting, herunder registreringsskjemaets form og innhold
- databearbeidingen.

Det skal legges vekt på statistikkhensyn og på hensynet til de berørte parter kostnader ved innhenting av opplysninger og utarbeidelse av statistikk.

Kapittel 8. Førings og bruk av register for behandling av saker om tilvirkningsbevilling

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 1-14 annet ledd)

§ 8-1. Registerets omfang og formål

Registeret skal omfatte opplysninger om innehavere av *tilvirkningsbevillinger*.

Registeret skal bare nyttes til å innhente opplysninger som er nødvendige for å kunne føre kontroll med og avgjøre søknader om bevilling til *tilvirkning* av alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 6-1.

§ 8-2. Registeransvarlig

Sosial- og helsedirektoratet er ansvarlig for registeret.

§ 8-3. Førings av registeret

Registeret kan føres både manuelt og ved hjelp av elektronisk databehandling (edb).

§ 8-4. Registerets innhold

Registeret kan inneholde følgende typer opplysninger:

- bevillingshavers fødselsnummer og adresse
- fødselsnummer og adresse for person som nevnt i alkoholloven § 6-2 nr. 1
- organisasjonsnummer/foretaksnummer
- opplysninger som kan innhentes av Enhetsregisteret, jf. lov 3. juni 1994 nr 15 om Enhetsregisteret §§ 5 og 6
- opplysninger om overdragelse av virksomheten eller av aksjer eller andeler i et selskap som eier slik virksomhet
- opplysninger avgitt fra næringsmiddeltilsynet, tollmyndighetene, politiet og skattemyndighetene, jf. alkoholloven § 6-5
- virksomhetens kapital og omsetning
- innbetalt og eventuelt skyldig gebyr og sikkerhetsstillelse
- annen virksomhet foretaket driver
- avbrudd eller nedleggelser i driften
- lageradresse
- sikkerhetstiltak for lager
- distribusjonsnett og -organisering
- omfanget av bevillingen, jf. alkoholloven § 6-1
- eventuelle andre bevillinger etter alkoholloven som virksomheten innehar.

§ 8-5. Utlevering av opplysninger fra registeret

Utlevering av personopplysninger er ikke tillatt uten i følgende tilfeller:

1. Når den person eller foretak opplysningene gjelder har gitt skriftlig samtykke.
2. Til statistisk formål, jf. alkoholloven § 6-6 fjerde ledd.

For øvrig kan utlevering skje når lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette.

§ 8-6. Retting og sletting av opplysninger

Den registeransvarlige skal *slette opplysninger* som ikke lenger har betydning.

Den registeransvarlige skal av eget tiltak eller på begjæring av den registrerte rette mangelfulle personopplysninger og slette personopplysninger som ikke lenger er nødvendige for å gjennomføre formålet med behandlingen, jf. lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger §§ 27 og 28.

§ 8-7. Sikkerhet

1. Generelt

Den registeransvarlige skal sørge for at det settes i verk sikkerhetstiltak for å hindre at uvedkommende får tilgang til registeret og at opplysninger kommer på avveie.

Bare spesielt utpekte personer skal ha tilgang til personopplysninger i registeret. Utpekingen skal spesifisere hvilke typer opplysninger vedkommende kan få. Adgang til registeret skal bare gis til personer som har behov for opplysninger for å utøve pålagte oppgaver.

Manuelle deler av registeret skal holdes nedlåst under den registeransvarliges kontroll. Likeledes skal lagringsenheten for de edb-baserte opplysningene være betryggende sikret.

Hvis opplysninger fra registeret skal overføres til datanettverk utenfor det område som virksomheten kontrollerer, skal opplysningene krypteres.

2. Begrensninger i adgangen

Tilgangskontrollen skal avvise forsøk på tilgang fra brukere som ikke er utpekt og begrense tilgangen for utpekte brukere.

Enhver tilgang eller forsøk på tilgang til registeret skal logges.

3. Datakvalitetssikring

Det skal etableres rutiner for kontroll av opplysninger og relasjoner mellom opplysninger som skal sikre at data er korrekte, komplette og aktuelle i forhold til det de representerer.

4. Tilgjengelighetssikring

Det skal gjennomføres tiltak som sikrer at registeret og opplysninger er tilgjengelige når det er behov for dem.

Kopier av opplysninger og annet nødvendig materiale skal sikres med tanke på rekonstruksjon av registeret etter tap. Opplysninger og registeret skal være sikret slik at de heller ikke midlertidig faller bort.

5. Tiltak ved påviste sikkerhetsbrudd

Dersom det påvises et datainnbrudd i anlegget, skal Arbeids- og sosialdepartementet umiddelbart underrettes.

8-8. Taushetsplikt/innsynsrett

Ved praktiseringen av forskriften her gjelder offentlighetsloven og forvaltningslovens regler om taushetsplikt, og reglene om innsynsrett i lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger § 18.

Kapittel 8A. Føring og bruk av register med opplysninger om innehavere av tilvirkningsbevilling og den som driver engrossalg

(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 1-14 annet ledd)

§ 8A-1. Registerets omfang og formål

Registeret skal omfatte opplysninger om innehavere av tilvirkningsbevilling og registreringspliktige etter alkoholloven § 1-4c.

Registeret skal nyttes til å holde oversikt over hvem som har tilvirkningsbevilling og rett til å drive engrossalg

§ 8A-2. Registeransvarlig

Sosial- og helsedirektoratet er ansvarlig for registeret.

§ 8A-3. Føring av registeret

Registeret føres ved hjelp av elektronisk databehandling (edb).

Bevillingsmyndigheten og toll- og avgiftsetaten skal selv vedlikeholde opplysningene i registeret. Det skal legges til rette for at bevillingsmyndigheten og toll- og avgiftsetaten på enklest mulig måte kan registrere og endre opplysninger i registeret.

§ 8A-4. Registerets innhold

Registeret skal inneholde følgende typer opplysninger:

a) om virksomheten utøves på grunnlag av tilvirkningsbevilling eller registrering etter alkoholloven § 1-4c og hvilke rettigheter som omfattes av tilvirkningsbevilling, jf. alkoholloven § 6-1 første ledd.

- b) bevillingshavers eller den som driver engrossalg firmanavn og organisasjonsnummer/foretaksnummer*
- c) virksomhetens adresse og andre kontaktopplysninger*
- d) bevilling gitt eller registrering foretatt (dato)*
- e) bevilling inndradd eller registrering tilbakekalt (dato)*

§ 8A-5. Utlevering av opplysninger fra registeret
Opplysningene i registeret er offentlige.

§ 8A-6. Forholdet til personopplysningsloven
Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) gjelder i den grad opplysningene i registeret er personopplysninger, jf. lovens § 2.

Kapittel 9. Adgang for bevillingshaver og den som driver engrossalg til å benytte alkoholholdig drikk som gave, lønn eller utbytte, samt å selge alkohol til ansatte til eget bruk
(Gitt med hjemmel i alkoholloven § 1-4c tredje ledd)

§ 9-1. Det er ikke tillatt å gi alkoholholdig drikk som gave i markedsføringsøyemed til andre enn innehavere av bevilling til omsetning av alkohol og til den som driver engrossalg.

§ 9-2. Bevillingshaver og den som driver engrossalg har ikke adgang til å benytte alkoholholdig drikk som lønn eller utbytte.

§ 9-3. Bevillingshaver og den som driver engrossalg kan selge fire kvoter alkoholholdig drikk i året til ansatte og personer som eier en vesentlig del av virksomheten eller av selskap som driver virksomheten.
Som ansatt regnes person som har arbeidet i selskapets tjeneste sammenhengende i minst 3 måneder.
En kvote utgjør:

- (1) 24 liter drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol, eller*
- (2) 10/1 flasker drikk med lavere alkoholinhold enn 22 volumprosent, eller*
- (3) 2/1 flasker drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer og 4/1 flasker drikk med lavere alkoholinhold enn 22 volumprosent.*

De forskjellige typene alkoholholdig drikk kan kombineres. 3 flasker av alternativ (2) tilsvarer da 8 liter av alternativ (1) eller én flaske drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer. Det er likevel ikke tillatt å selge mer enn 2 flasker drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer pr kvote. Det kan bare selges en kvote i løpet av tre måneder. Kvoteene reduseres forholdsmessig for deltidsansatte.

Prisen på varene må ikke settes lavere enn bevillingshavers eller den som driver engrossalg salgspris inklusiv alkoholavgift.

14.3 Forslag til endringer i forskrift 11. desember 2001 om særavgifter

Det foreslås følgende endringer i særavgiftsforskriften:

§ 3-2-1 skal lyde:

§ 3-2-1 Saklig virkeområde

- (1) Avgiftsplikten omfatter brennevin og annen drikk som inneholder mer enn 0,7 volumprosent alkohol. Avgiftsplikten omfatter ikke tilvirkning til eget bruk av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin.*
- (2) Avgiftsplikten omfatter ikke alkohol som omfattes av forskriften kap. 3.3.*
- (3) Ved avgrensning av begrepene brennevin og alkoholholdig drikk legges definisjonene i lov 2. juni 1989 nr. 27 om alkoholholdig drikk mv. til grunn så langt disse passer og ikke annet er bestemt i eller i medhold av denne forskrift.*

§ 3-2-2 første ledd skal lyde:

- (1) For brennevin beregnes avgiften pr. liter og volumprosent alkohol. For annen drikk som inneholder til og med 4,75 volumprosent alkohol, beregnes avgiften pr. liter etter avgiftsgruppe. For annen drikk som inneholder over 4,75 volumprosent alkohol, beregnes avgiften pr. liter og volumprosent alkohol*

§ 3-2-3 skal lyde:

§ 3-2-3 Særskilte vilkår for innførsel

Ved innførsel av alkoholholdig drikk, må virksomheten være registrert i henhold til § 5-1 eller fremlegge særskilt bevilling eller tillatelse.

§ 5-1 ny bokstav f skal lyde:

f) importør av alkoholholdig drikk med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent, når det ikke foreligger særskilt tillatelse eller bevilling.

§ 5-3 skal lyde:

§ 5-3 Særskilte vilkår for registrering av produsent eller importør av alkoholholdig drikk

(1) Virksomheter som produserer alkoholholdig drikk, må forevise bevilling gitt av Sosial- og Helsedirektoratet før virksomheten kan registreres.

(2) Tollregionen kan gi tillatelse til registrering dersom søknad om bevilling er til behandling i Sosial- og helsedirektoratet. Registreringen gjelder fra det tidspunkt bevilling gis.

(3) Person som eier en vesentlig del av virksomhet eller selskap som driver virksomhet som importerer alkoholholdig drikk, eller oppebærer en vesentlig del av dens inntekter, eller i kraft av sin stilling som leder har vesentlig innflytelse på den, må ha utvist uklanderlig vandel i forhold til lovgivning av betydning for hvordan virksomheten skal utøves, herunder alkohollovgivningen, tollovgivningen, skatte- og avgiftslovgivningen, regnskaps- og selskapslovgivningen og næringsmiddelovgivningen.

(4) Virksomhet som importerer alkoholholdig drikk skal uoppfordret fremlegge dokumentasjon på de opplysninger som er nødvendige for å kunne ta stilling til om vilkåret i tredje ledd er oppfylt. Ved endring av person som nevnt i tredje ledd skal ny dokumentasjon ettersendes Tollvesenet.

(5) Politiet, skattemyndighetene og Mattilsynet plikter uten hinder av taushetsplikt å gi de opplysninger som er av betydning for Tollvesenets vurdering av vilkåret i tredje ledd.

§ 5-5 annet ledd bokstav l skal lyde:

l) eventuell bevilling, konsesjon eller uttalelser om vandel.

§ 5-6 annet ledd skal lyde:

(2) Tollregionen skal tilbakekalle registreringen om vilkårene i § 5-3 ikke lenger er oppfylt, eller den registrerte ikke lenger oppfyller sine forpliktelser etter denne forskrift.

§ 5-9 første ledd skal lyde:

(1) Tollvesenet kan når som helst kontrollere om korrekt avgift er beregnet og betalt og om vilkårene i § 5-3 er oppfylt. I denne forbindelse kan tollvesenet kontrollere lokaler hvor avgiftspliktige varer produseres eller lagres, tilstøtende rom og transportmidler som frakter avgiftspliktige varer. Videre kan tollvesenet kontrollere hele regnskapet med tilhørende dokumentasjon, herunder elektroniske dokumenter og programvare.

... &&& Sett inn saksutredningen over &&&